

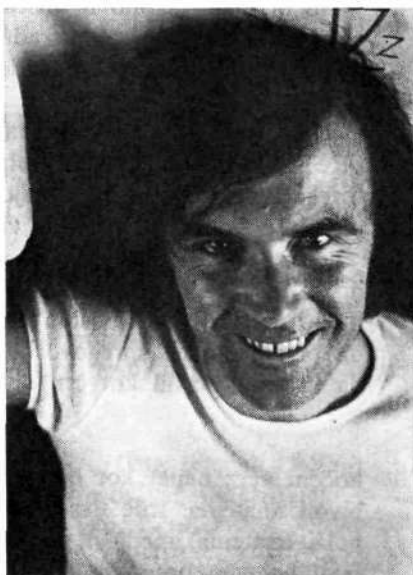
To pomirja živce. A vedi, brez naju ni mogoče začeti ničesar novega. IGNAC DANDY SLOVENEK: Prav. A povem vama, da tudi s tovrstno integracijo nisem računal. Mlad sem. Tokrat so vajine avtorske pravice omejene zgolj na začasno zaveznitvo z menoj. Starost vama je za petami.

RUSA EVLALIJA: Skupaj bomo določili prihodnost, a seštevali bomo čez petindvajset let.

IGNAC DANDY SLOVENEK (*nenadoma in ostro*): Vedve v grobu, a jaz na mladem konju!

(*Med razgovorom se izteka komaj slišna recitacija Zdravljice. Ob zadnjih besedah pa se skozi okno zaslišijo zvoki koračnice Hej, brigade. Če bi tanieme bile previsoke, to koračnico lahko zamenja kaka druga.*)

ZASTOR

Tomaž
Šalamun

bela itaka

I zvezde! da mi salutarite
da podžgete ogenj, tilnik zveri
da podžgete hlad, arkadijo
plamen grozdja v senci, zvok čelade

da mi odprete morje, krst, pohlep
beganje belih ovc, zažganega mesa
da še enkrat vidim barvo kako plove
slišim zvonjenje naše gospe, zrušnih balustrad

da podarim živalim beg, ljudem kruh
 greh blagemu vetru, vinu britev
 da vidim ladje boksita, sonce v zemlji
 verige na obzidjih, pleme dni

da se strnete zvezde, da zgorite v sinjini
 da ne bo za vami ne vonja ne drobtin, ne slik ne molka
 da bom še videl bambus, rodne njive
 žvečenje srn, belo itako

II

zrasle bodo pesmi, perutnice
 ribe tečejo, voda bdi
 okrog pasu imam bel pas
 okrog neba je bela zarja

trkam na vrata in rišem križ
 v rokah imam sabljo in piščal
 zima bo na ladjah, avtostradah
 pod gumami bodo pokali ledeni koščki prahu

zapeljal bom na rob in gledal mir
 race so lačne ob tej uri, stolpi v megli
 šoferji srebajo juho in sanjajo
 otroci se sklanjajo, s kamni zabijajo roke v zemljo

da bi se prijele, da bi zrasle
 da bi kvišku planili visoki hrasti
 da bi neme srne spregovorile
 da bi avto plaval kot črn divjak

III

hočem verz napet kot bambus
 bivoli anatema, trde deske satana
 polži anatema, medlost podleglih v vojnah
 črvi! hočemo preprogo lakote do vrat neba

fanfare hočem, blesk, klečanje
 službo svečnikov, slepo trepetanje trum
 jaz, kralj, hočem svetost za klanje
 iz tvojih rok gospod, steber za brezno

žezlo hočem, dar za črna usta
 suhe prskajoče preste, sviilo liliputa
 voham žimnice na zarjavelih kavljih
 dračje v naročju, voham rane v krik

kruh anatema, poleglo žito mrtvega rodu
mravlje utopljene v barju, pribite večše
popotniki & mornarji, brin, sveta tla
grušč v dušah drobim, pijem glorio

IV vidim satanovo glavo ljudstvo, celo njegovo telo vidim
nikoli si nisem mislil da lahko pride tako blizu
po nedolžnosti hrepeni, kot mi
občutek imam da je bil dolgo časa stlačen v zid

občutek imam da ga bolijo roke
da je nežen in zamišljen, vse prej obliže preden pobije
piha ko trga in grebe po mesu, blažen je
nima prijateljev, sam hodi po svetu

občutek imam da mi nekaj govori
da me gleda z obžalovanjem
ve da nikoli ne bi mogel spati z njim
oba sva ponižana

spominja me na profesorja vogriča ko so ga upokojili
in na mlade udbaše, zdi se mi da mu blaženost upada
duše cviliijo ko jih muči, nič jih ne pije kot sem si predstavljal
zdi se mi kot da nima od njih nobene koristi

mislim da bi imel rad prijatelja da bi delil z njim blago in užitek
v reko stopi in namoči glavo vanjo
ne zna se pogovarjati z njo, šprica po gladini
jaz ga bom pustil naj bo tako in se ne bom pogovarjal z njim

V spiš sončnica, črna semena, zlata
spiš, spiš, bogovi te nadkriljujejo
črni strup, zaprti čudež
spiš, rosa te poleži

spiš in se zbujaš, uklenjena
prah in vrtinci vlaka, poljskih poti
spiš in pričakuješ nevesta
črni dež, kaplje luči

črni meč, sončnica, zlata tlaka
mak in plevel, težki koraki utrujenih ljudi
njihove ladje polne prsti, tvoja smrt
sestra sonca, kip pozdravljanja

ob žarenju premišljujem svoje grehe
 črički, rdeča opeka zabita v zemljo
 buče, bratje živali s krili
 zemljo deliva sončnica, molk obračanja

VI

bertrand de born, zarisane črte za oči
 huk-muur, da se napolni žito
 slepi volkovi, vodnjak
 pleme zodiaka, kralj

kralj, mistress, ciampolino
 ogromna rumena jadra, posušen trup
 skozi rokav poglej nebo, chinese restaurant
 tvoj sivi pergament ob sveči, prvi in zadnji

prva in zadnja pota tvojih blodenj starec
 pobiraj denar, spni si usta s sponkami
 sovražim tvojo smrt, tvoje favne li
 kres, ubit modras

skale, vse to bo vklesano v zobeh ptičev
 zažgano, pepel razsut
 nikoli, nikoli, nikoli ne boš vstal
 tukaj boš ležal zvít, nag, z razrezano dušo kot čriček

VII

ne grizi brez oblakov your lips are funny
 črno dete, skavt, barbar
 ne hodi bos, grizi s čekani
 zver, mali bog, hrast

tu se začne potok, tu se začne dež
 tu bo tvoje seme gnojilo travo, zrušilo zemljo
 strašen si v mojem škrlatnem plašču, v imenu poti
 strašen v mojem naročju, gozdarji brezuma

temne živali z zarezanim pasom, tihi večeri
 smrt se slači, jadram v sliko
 ne bo se utrgal kovač, ne bo se utrgal učitelj
 podkve so pribite, tvoje breme dom

dom je veter, dom so sanje
 gore so globoke, jezdim v morje
 dom so sence brez miru, jagnje ki ga krstim
 toledo, ime prerežem

VIII

rdeče rože rasejo v nebesih, senca je na vrtu
luč prodira od povsod, sonca se ne vidi
ne vem kako da je potem senca na vrtu, rosa je v travi
okrog so posuti veliki beli kamni da se na njih lahko sedi

hribi okrog so taki kot na zemlji
samo da so nižji in da so videti čisto prhki
mislim da smo tudi mi čisto lahki in da se komaj dotikamo tal
če hodim se mi zdi da se rdeče rože malo umaknejo pred mano

zdi se mi da zrak diši, da je strašno hladen in žgoč
vidim da prihajajo nova bitja
kot da jih nevidna roka blago polaga v travo
vsa so lepa in mirna in vsi smo skupaj

nekateri ki plavajo sem v zraku zavrti in jih odtrga
zginejo in jih ne vidimo več in ječijo
zdi se mi da je moje telo v žarečem tunelu
da vzhaja kot testo in da potem prši narazen v zvezde

tukaj v nebesih ni seksa, ne čutim rok
ampak vse stvari in bitja so popolnoma skupaj
in drviyo narazen da se še bolj združijo
barve hlapijo in vsi glasovi so kot mehka kepa na očeh

zdaj vem da sem bil včasih petelin in včasih srna
da sem imel krogle v telesu ki jih zdaj drobi
kako lepo diham
imam občutek da me lika likalnik in da me nič ne peče

IX

tebe gospod ne zaustavlja sladka kri
ne zadržujejo te morja in jezovi
seme, ovce spremenjene v loj vidiš in več
blesk in dim, barve cvetlic

ne bega te hlad obhajil
neme noči, risi z zakovano dušo
ne odgovornost uživanja, rane korenin
debla živali, ne vrtinci slik

brez jezika si, brez počivališča
brez strmin, odkrušenih plazov
jeklene vreče zvarjene v puh lučk
nimajo sidrišč, odletiš in ubijaš pošast, moriš

in tako kot odstreljena zver zasajam v mrak čakane plime
prežgan od plapolanja, tat, milosti brez kril
slepi pes brez moči ognja, angel brez perutnic
trepetam zbit, odsev miline

X

božam pergament in sanjam, mrak pada
divji plaz prekriva šelestenje smrek
veverice, tako visoko, tako brezskrbno
med potmi vrhov, stenami spremenjenih dni

edinih vladar, temnih in žarečih kot prikazni bliska
vtisnjenih s pečatom, padec fetona
lok nedolžnih konj drvečih proti zemlji
komu dar, za koga grive zgrabljene v letu

samo zato sem da poniknem v soncu
da gledam luč kot ravno morje
da vidim prah in v prahu polje
v očeh stopinje gospoda, žametno tišino

da padem kot me določiš, brez strasti
ne prepoznam te tiha noč, moj plen
da bom na preži kot šakal, zrušena pošast
ob tebi v klicu plapolanja, breme postave